

RELATION

De wiss Berettning fra de danske Skibe:

Elephanten.

DAVID.

CHRISTIAN.

Kiøbenhaffn/

oc Jagten

Dresund.

Som vdi Guds Waffn
fra Kiøbenhaffn / oc til det Keyserdom Sei-
lon vdi Østindien Erre forsticked / under Ertig oc
Belvurdig Mand Øffue Giedde til Tom-
merup.

Kongelig Mayest: Gesandte / oc Admiral
offuer Samme flode ester den Foreening imellem
Kongelig oc Keyserlig Mayest er
oprettid

Desligesten huorledis Det er til gangen met de tuende
Fribyter Skibe devunder Africam haffuer indragid/
sc der tredie Jagid vdi grunde.

OS) (80)

8

Med Kong: Mayestiks naadigste Beuillning paa Tryc
forsdiget / oe prentet vdi Kiøbenhaffn hoff Henrich
Walckirch / Anno 1620.

EN Welberystede oc Welbesiglede
Jagt Kaldit Oresund / som til Keisse-
ren aff Seilon , handelendis bedre oc
vissere at forfremme / oc om ladning
at fore til Sammen / oc forstaffe tilre-
de / under Capitein Johan Rater aff Helsingor oc
Noland Craye offuersie Ribbmand bleff forudsendt /
oc gick til Seigels den 18. Augusti 1613. der em/oc
huor wist den war fram kommen / Er viij fundkaff
indbracht aff tuende Skibe som fra Ostindien / oc
fra Guinea for fort tid Siden vdi Holland er an-
langid/der forbemelte Jagt haffuer en tidlang hafft
en ynskelig fortgang / Er denne (Som paa denne
fart tit pleyer at stee) formedelst modbor oc stercet
sirom forsalden under Africam vdi Buckten aff
Guinea, oc haffuer vnder en De med Nassau Anaboa
ladit ancker gaa / oc effterdi sammested var raad
at bekomme forferstning paa wand / ferst kost oc an-
dit Saadant / som paa lange oc vide Keiser gioris
fornoden/handlede Capiteinen met Gubernatorea
som var en Portugiesse at hand motte bekomme
til Skibs behoff/ huis nodig giordes / oc der var til
fangs/ hulcket hannem bleff bevilget / oc der folcket
sig der nogen faa dage haffde vedderqueget / oc skibet
met nottorftighed forsorget / Er det der fra Seglet /
oc haffuer forstult Sin Rette kaas paa det Aetiopis-
sche nassauhyndige forland eller nefz/kaldet Caput bo-
næ spei.

I midler tid Er den etter seet vnder det forland
Capo Louo Consalues om trendt den 26. Februa-
rii, huor effter / som den war ganske velbeseglet gis-
ris viss gitzing at den forgangen Junii maanet vdi
det Seenisie skal met guds hielp vere til Seilon an-
kommen.

Fra de andre fire store Skibe / er met et fracht
skib aff de som kaldis fluyter / Storsie deel horin-
dis hiemme i Kjøbenhaffn (som for Adviss oc an-
den aarsage skyld war fragtet at folge floeden til de
salte Øer / oc nu er til bage kommen) bressue oc
Mundelig bericht anbracht/huorledis/ at effter som
denne flode for" 1618. Aar den 29. Novembris lobbe
vd aff sundet haffuer de formedelsi de lange Nor-
cke Nettter / sine oc wuer vdi Nord soen/ Stor euens-
tyr oc fare vdsiaait oc der det Skib Christian vdi
saadan moduesen er bleffuen forsett vnder Norges/
syntis ingen bedre raad end der at tage haffn / vi-
dere soleighed at formide/oc er der saa indlebben/ oc
bleffuen paa nogen fort tid skildt fra de andere.]

Dif imellem Er Viceadmiralen den 3. Ad-
miralen, oc Kjøbenhaffn den 25. vdi Decēbris Maas-
mid/ oc fracht stibet den 29. vdi wigt vnder Enge-
land(huor floden sin forstie ansæb eller finding haff-
de beram nit)ind kommet / oc der for vachtet for"
Compagnis Skib Christian / huilket der det om-

|| sder

sder det 17. Januarii Anno 1619. er oc vdi wigt an-
kommit/oc befundet at haffue miste anckere/oc det
fierde at vere skamferid / er met mulig hast flid an-
vendt / stibet anckere igien ad forstasse oc det met de
andere ad giore Segelferdigt / vdi Synderlighed
det paaen anden Maneer at om lasie; huor offuer
det vdi Seigrationen ganske megid bleff / forbdes-
rit.

De Ere de saaledis der fra den 23. Ditto met en
dorsiandendis wind samtblig ganget i Jesu Nassn til
Segels/oc haffde den 25. Eiusdem fuld strectid hog-
den aff 48. grader oc 36. Minuter, den 2. Februarii
passerede de det Land Barles, den 6. eiusdem Saac
de Modera, oc puerto santo, oc Samedag Seigle-
de de dennem forby / oc met en god vind forfolgede
desaa Reisen/ Saa de den 10. finge vdi sichte effter-
hand/ de Lande Isla de palma, de pico teneriffa,
Gomeræ, Salvages, Store Carnarien, oc Isla de
fero, oc haffde Lyckelig fremgang nogen dage/Saa
at de den 18. komme vdi siune mod Capo verde,
huor de haffde achtet at forfriste / effterdi der paa
det Land Maio, huort hen de ellers haffde tagid
ders lob/ icke war saa meget ferste vand at bekommie
som Skibene behoffuede.

OC effterdi Admiralen vaar at varet Sig-
reffuer der paaleden megid at haffue deris til flucht/
oc ophold /, der at tage paa de skibe som haffue den

A iii

han-

handel met guld / Elephants tender/oc anden for-
delig vare paa Africam, bleff beradtslagit huorledis
hermet skulde for holdis / oc saaledis herammid oc
aff Admiralen forordnit / at hans skib skulde blif-
ue vdi spilzen/oc at ingen aff de andere Skibe / skulle
folge hannem nermer / end de hannem lengsi kunde
affsche / vudertagindis fracht skibet / huilcket hand
befohl at giore Segel forud oc for fundskabe/ om der
oc fantes skibe paa reden / huilcket hand oc effter
kom/ oc strax lagde om til Admiralen igien / Beret-
tendis sig paa Reden at haffue seet tre Skibe / oc
mere at haffue gestalt effter Fribyter end Kibbs-
mands Skib ; Dermet forlobb dagen/oc effter som
den Guineiske Coste gifuer huer nat lande wind/oc
skibene den haffde imod / kunde de ické komme saa
fremmelig/ at de kunde til visse forfahre huad Sel-
skab;der var forhande / formedelsi denne Modbor
Men Admiralen bleff foraarsaget at sette ydersi vdi
vigen under et Land kaldet Isletta , Som var imel-
lem hannem oc forbemelte 3. Skib / huor hen de
andre oc saa / samme Natt met fragt skibet bleff
beledsaget/oc satte paa Reden / dog bleff forbemelte
fragtskib forordnet nermer at indlobe / oc at sette
uden for fribyterne / Men de andre bleffue affides
beligendis/Saa de dennem ické kunde blifue par.

Om Morgenens tillig som vaar den 19. ditto,
gior-

giorde same Fribyter met alle tre Skibe Los effter
fragtskibet / vdi Mening det at offuer veldige oc
bliffue mettig / huor offuer det fyrede et Stricke til
Losen/ som var besaled / oc gick iligen til seigels met
dennem/det same giorde oc Admiralen , vdi saadan
hast at hand maatte hugge sit Toff / oc lade anckerid
vdi grunden/ fragtskibet at vnd sette/oc der forbemel-
te Fribyter wforserdet lige imod hannem ansegledet/
skod hand lossen at de skulde sryge for Kon: Mayes:
aff Danmarks flode / oc met besteden om borde
komme : actede det dog intet/ men haffde andit vdi
sunde/ Saa det storste skib giorde ald flid at komme
vdi vinden for Admiralen,som hannen dog ické var
nock bescilt / saa det sig hendede ad Vice admiralen,
oc Kibbenhaffii effter affiskeed beringede Fribyter
Admiralen , Saa de haffde hannem oc de andre
som vdi en Triangell at de huercken Landt vart igien
eller Sovart/kunde vslagen vnd komme/ stickede der
for Fribyter Admiralen sin Leutenant met sin baad
oc begierede at holde sprog / oc kom til voris Admi-
ral omborde/met gandske los oc for dagtig besteden/
som saadan selkass pleyer at haffue til hande/huor
vdi strax bleff funden Mangel oc Stelmerie / Saa
Mand forbilligt ansaa hannem at anholde / oc at
sende bud met baaden/ hand var konnen met effter
Admiralen selff / oc hannem endelig besale at sry-
ge / som lod sig dette dog intet angaa / huor offuer
den

den Danse Admiral syrid paa hannem / oc drebte
kullen vdi bag bord / oc komme hin anden Jo lenger
Zo mehr Nermer / saa de kunde raabe til huer an-
dre / oc skede igien anrob at Fribytterne admirals-
skulde lade falde Segel / oc komme ombord / Men
bleff intet acet / for hand forniam at Trometer oc
Trommer rordes / oc at mand for Alvoore met han-
nem sogte at borde / oc kom saa met sin esping til den
Danse Admiral, oc estter alle hande examiniren
grandgissuelig estter forskning / oc hans straffverdis-
ge giernings befindelse / oc der hans vndskyldning oc
vrichtige paa skud / icke kunde gielde/gaff hand sig
paa Naade oc Unaade met skib oc gods / Skibet var
vdi alle mader ganste vell Montered / oc vdrysted
stort paa 180. lester / met dobbelt hud estter Ostundi-
she visz/oc icke mere end paa aar gammelt/sorde
24. godtlinger / oc 10. sieen Stocker / haffde Negen
forraad aff lod oc frud / met Bagerosuen handmol-
le / Schmidde / oc mehre saadan forraad / som paa
slige fortagen vide Reiser / oc Roffueriske anslag er
for noden / oc saadane Geseller skal haffue sig met at
behielpe / Maat de icke tor soge huert Land / Men maat
holde Soen / de haffde nogle oc tiuffue Piber Spa-
niiske Vinne Inde / Met en stor antpart huder / oc an-
det Klobmands gods / som paa dette Fare vand flig
Wgudelig Selstaff en tidlang haffde tissamen ross-
vit / oc var acet aff temmelig god verd / oc comagen
vel

vel ad kunde betale / Skibet allene met Stycker oc
andet vaar aff hoy pris / oc dresflig vel besegelt.

Imidler tid dette sig offuer gaff / oc icke videre
shutis ad vilde giorre modstand / eller sette verge/
angrebe de andre tuende skibe sambt fragtstibid
(som med Danse Soldater var besatt) de andre
Fribytter / som met det grobe Gesynt oc Musketter/
bleffue hart-beengstiget / vilde dog ick gissue tabt/
for Mand motte anfalde oc besiige Jagten / som
sogte ad vinde flugten / oc met Seglen vndkomme/
Saa den dog paa det Sidsie / (estter den haffde
vholsdt Christian 9. eller 10. Skud / oc gissuit
aff det samme igien) med stormende haand bleff/
trengt til mod verge / at indstille oc at gissue sig:
den var icke store end paa 24. Lester / oc haffde 2.
gotlinger oc 4. siensstocker / met huilke de icke et ohe
blick firede / saa lenge de kunde werne dennem selfi/
oc frud oc lod meetige. Saa at nogen aff Christi-
ans tuckel bleff sonder stut / ellers gjorde den
ringe skade.

Der disse forb" begge skibe ware indtagen / oc
det tredie icke kunde giore modstand / eller vndkom-
me / tog det flugten oc landlob / Saa det brast oc bleff
sidendis paa grunde: De Fribytter der paa vare / be-
gaff sig merendels til lands / oc haffde besroed off-
uer lobet theft med frud / vdi meening / det Danse
Solk der met at sprenge / saa frambt de Vforsyndigen

der vare mosaldene/ men Morrerne som kom fra landet/ Fribyttere til redning/ oc fant der en brennendis Lunte/ vilde forsøge om frudet funde tende/ sette der Øforsyntigen ild paa/saa de betalte deris daarskab/ oc bleffue wid 40. ass dennenem forbrent/ sambt nogle andre ass Skibssolckit / huor offuer skibit oc saa kom vdi brand/ oc saa wit det var offuen vandit opbrende/ det Danske Folck handlede/ siden met Alkayren paa Capo de Verde. oc fick hans bewillgung / at opfiste tre gottlinger / paa 1600. oc 1700. oc 1800. pund/ oc et Metalle syncke/tre Ancker/ huor imod Alcayren, bleff foreret 50. Stycker van achten / vdi dette anfald bleff Ingen ass det Danske Folck slagen/ vden nogen saa Saaredt. Begge disse Skib / haffuer Admiralen besatt med fordeelt Folck ass sit egid / oc de som var tagen oc ass Fribytterne offuer meldiget/ oc trengt til Ned at folge/oc Er det sior sie gissuet nassis patientia, oc der offuer til Captein forordnet Velb. Erick Grubbe/oc Henrich Gabrielsen / forsynt met 94. Mand/ baade ass skibss Folck oc Soldater: Offuer Jagten bleff stilled Velb. Hans Lindenow : oc saa esster nodtorftighed bes mandet.

OC esster som disse Skibe formedelsi den fiercke bygning oc tilrosning actedis Nochsom tienlige at vere til saadan Ostindiske reise/oc floden at funde besiercke/oc siden vdi Indien vel ad funde komme til paß

paß/ Erre de forodnet met at folge / oc haabbes at stulde blifue vdi sin tid Nyttige / oc for aars sage god fordeel vdi mange anslag oc viktor. Same Fribytter haffde paa 7. Maneders tid icke anden steds verit end imellem Franckrigē oc den Statt vdi Æthiopia , der som de bleff tagen / oc dislmidertid/ Plondret 10. eller 11. Slike ass atskillige Nationer, oc somme der ass beholdet/met Folck oc alt / huor ass den Jagt/ hand misse/ var en/ huis Folck imod deris willie vaar ass hannem anholden / oc haffuer der ass saa vel som ass de andre Admirala som forbemelt er en haab beholden / oc fordeelt iblant skibss folckid/ esster som huer bequem var/ resten som met alsd rette anden straff oc lon vel haffde fortient / haffuer hand esster stor oc insiendig den Seilonste Gesandtes intercession oc forbon benaadet oc ladet sette i Land / Capiteinen self ved nassu Samuel Bischer/ ass Middelborg som gaff for at verre ass fornemme Folck herkommen / oc vdi Franckrigē (som hand berette) slagen til Ridder lige Maade esster forher gaaendis forpligt oc revers/gissuet sit Liff oc suilt vns der Soldaterne.

Esster at dette saaledis vaar forrettet / oc vdi den Landsort en ringe deel til forfristen/vden ganske stor besuerlighed vaar at fornente / giorde floden den 24. eiusdem Segel til porto dalle vdi det Kongrige Gambia , som liger fra Capo verde , 10.

Vegs soes/der at forfriske/huor den samme dag heit
kom : den 25. eiusdem bleff Riebmanden paa Chris-
tian/Cornelius Levis send der i Land/ met Alkai-
ren der samesieds om forfriskning at tractere,som
bleff bevilgit/oc de Sorte paa Landet der imod til
sagt/ 30. Stocker Jern / oe Alkaieren nogle flasker
met Brendevin/som der til Lands meget affholdis/
der effter haffuer forⁿ Riebmand met flere aff folket
paa 14. dagstid / huerdag veret vdi Lande Rieb
Oksen/hons/Bucke/ eg Melck/ Palmbvin oc andet.
Der vaar oc vnder samme Land/ saa offuerfloodig met
Fisk/ad de vdi garnet kunde drage tillige 6. eller 7. tyn-
der Fisk op/saa stibene dagligen der aff haffde Vnd-
setning mere end behoffgiordis. Den sidste huius,
haffuer en Soldats Quinde/met Nassen Anne/hen-
des mand Samuel Hampel vdi vice admiraln fôd
en Son/som nesie dag dereffter / som var den forste
Martij, er dsbt oc falset Africa Midler tid som de
saa liger for portodalle,oc for frister/kommer Alkai-
ren met noget meere Selstab aff Morer oc en Por-
tugisst Tolct/sielfs omborde til admiralin,hannem at
besøge / gissuendes for at vere aff Kongen vdsent/,
huor offuer admiralen tog vel imod dennem / oc bes-
uilde dennem ald venlighed / oc som de vel vare
tracterede, oc sig negenlendes met drick haffde off-
uerladit / giorde sig Wnyttige / saa at formedesst
de icke fikk tilgissuindes / allt huis de paa pegte/
true

truede de met stor Wbestedenhed / icke allecnisse vo-
ris Folk/ som til 14. personer vaare der vdi Land/
vndsgatte end oc saa dennem paa stibet/ sloge Skilt-
uagten/oc huem dennem Nerkom / forbrydendis in-
gen forferstning videre at hentis eller vdforis/ huor
offuer Alkaien met sit Selstab / effter det store
Raads forordning / bleff paa stibet som en Gisell
anholden / Ind til saa lenge/det Danske Folk som
var paa Landet kunde igien paa stibene indkomme/
dog lod admiralin biude til Landet at dette anholdene
Moriske Folk / skulde intet ont vederfares / Men
blissue vstad/ oc met forering/igien lessuerid / naar
stibene haffde den forfriskning bekommen/som alrede
var betingid oc betald/oc naar folket med offuersald
paa landet bleff forstaanid.

Om en dag der effter som stibesfolket bleff sendt
i land igien/oc met haffde hen ved 50. gode Soldater/
samst befelhebber / til deris sicherhed oc formeente/
wand imod de Morers vilge oc tilladelse at ville ind
hente / paa Ensted icke lengere End 500. fred fra
Soen huor god forordning med skiltvagt/ oc forbe-
melte befelhebbers bleff giort saa det vden deris Egé
forsehelle/ Ingen nsd haffde haffst/oc der de var best
vdi arbeide met samme vand/ oc for saa sig til slet in-
gen fare / oc Soldatterne der offuer haffde neder
lagt deris verge / oc en part begiffuit sig til at bader
Er Vforuarendis Kongen aff Gambrasom haffde

in id lea tid / fanget at vide / hans Alkayer met sit
Selstab paa stibet ad vere anholden) med 3000. Mo-
rer kommen vdryckendis aff stoffuen / som laa 200.
strid fra vand sieden / oc der voris vagt haffde forse-
et skanzen / oc ickle tagid flitig vahre / Miotte de vnd
gielded eris egen bryst / oc bleffue baade de oc dette an-
dit Folck vformodelig offuer faldet / oc aff dennem
nogle faadrebte / en deel oc saa ved suemmen oc an-
den Middel vndkommen/en deel tagen fangene; Aff
dennem som flagene bleffue/vaar Niels Kaas Lieu-
tenant som haffuer forholdt sig gandste mandelig oc
dapper/sat verige/ til det ydersie / saa giorde vdi lige
Maade / de andre saa mange som kunde komme til
verge/bleffue dog paa det sidste aff denne store men-
ge offuerueldiget/saa de motte giffue tabt : Aff den-
nem som met liffuet kome vdi Morernis hender / oc
bleffue fangen/ sick Admiralti 11. igien / imod nogen
aff de Morer hand haffde anholden paa stibet / dog
beholt hand Alkayren selff tredie: Aff dennem som
vnd komme/var 20. Saaret / huor aff de tre siden
dode. Admirala benoyde sig saa viit mueligt var/
de Chriseine fanger at befrie/oc igien at bekomme/ oc
handlede der om nogen dage/men der hand forniam
ald lid paa den tid at vere forgiessuis / oc Morerne
met skadelige practiker at omgaais / oc besynderlig
ingen mere forfristning at vilde vd siede / den oc saa
met gevalt ickle kunde bekomis / vden en stor deel
Folck

Folck ad Euentyre oe sette vdi fare / bleff for raade-
lig anseet / at begiffue sig der fra til en anden bedre
beleilig sted: vdi synderlighed / funde same steds isted
forrettis/ effterdi den fulde maane met forde slig sior
farlig vagt oc berening / at vdi mange dage ingen
funde komme vdi Land / vaar de foraarsaget den 19.
Martii met floden igien at Lobe til Capo verde 10.
eller 12. Mile fra Portodalle, huor dennem/forfrist-
ning bleff beuillget / oc der de sig siden begaff til
Lands/erre de met alt venskaff bleffuen bemotte / de
fant oc der for en Portegiesse ved naffn Franciscus
som vdi sin Barnedom haffde verit vdi Kibben-
haffn. Den 21. Eiusde, begynte de at vdsore vand oc
anden nodtorftig Provision desligest oc saa at tencke
paa middel de fangene igien at bekomme/effterdi det
var en ringe ven der fra.

Forsie dag stibente for Capo de verde anlaa-
gende/sende Kongen aff Gambra sit bud oc begierde
at hans Alkayr motte losz giffues / oe at hand der
imod de fangene Chriseien igien vilde lessuere til
den 29. Martii huor offuer same Alkayr er fort til
Lands/oc antuordet vdi foruaring huos den Alkayr
aff Capo verde, met vilkor/at der som de forbemelte
fanger samme forneffnde dag ickle bleffue lesserid/ at
da den Gambriske Alkayr, til Admiralti igien skulle
for-

forstafses / der den dag vaar for loben kom bud fra
Kongen igien/ at de icke forend den 4. April. oc sideu
icke forend den 7. skulle vere at foruente/saa dette var
inted andet End et practike forrederist ophold/
huor for der bleff besluttet / for mange vigtige be-
tenckender/ besynderlig for vinter tiden stor storm oc
vuor daglig foraarsagede/ der icke lenger at forteff-
ue/men lade den Gambriske Alkayr, vdi den andens
Alkayrs gevult/ oc met hannem forhandle/at hand
ville giore sin flid de forbemelte sangene paa frisod
igien ad forhjelpe/oc er saa der paa ass den Gambris-
ke Alkayr, oc Portugisse Francisco, en Post afferdis-
get til Kongen ass Gambia, met bressue oc begiering
at hand vilde sende de 12. sangene Personer til bage/i
mod sin Officerer, oc de tuende med hammen var ans-
holden/ huor vdi Kongen/ i forsien beuilliget/Mens
strax igien streff ad hand icke vilde slippe de blancke/
vden de leuerede hannem sin Alkayr igien/vdi sit es-
get Land/oc til portodalle: Da effter ditiden flux for-
lob/de oc icke vden stor fare oc vleilighed / oc ders reis-
sis store forsommelse/igien kunde komme met floden
til Portodalle, lod Admiralen hoss Kongen ass Sini-
gal(vdi huis Land Capo verde Er beliggendis) den
sangne Alkayr blissue/de forbemelte Christene fan-
ger der met fra den Mordeske Konge ass Gambia
Loß at forstaffe/ oc dennem saa lang tid i sit Land til
siede

1644 44
siede at fortöffue/sind til de kunde komme met gelegen-
slike til Europam igien/ huilket hand oc saa loffues-
de/ oc bleff oc saa met forbemelte Francisco Portu-
gise formedelst alle hande stenck oc gaffue handleds/
at hand skulle bruge ald sind til dette forneffnde Folck
at befrie/oc Indtage oc vnder holde dennem saa lenge
vdi sit huß/til de kunde met slike komme vdi de Euro-
piske Lande igien / Som haabes visnoek at stee/eff-
terdi samme Lands Eyen ass Engelender Franzer
oc Hollender meget beseglis. Denne Konge ass Sini-
gal loffuede sit Land altid at skulle Stande/ Admi-
raln oc den Danske nation oben forre / huor effter
Admiraln den forneffnde Francisco portugise en
skriffluse til det sangene Folck haffuer til stillid/ at
lade dennem vide huad forordning til deris befriels-
se var giort / oc huad forhaabning de oc saa der til
kunde haffue/ saa at inted til deris bestie Er forgiet/
som nogenledis Menneskeligt eller mueligt var at
antende / same skriffluse loffuid Franciscus den-
nem strax ad forstaffe/Effter alt dette oc fordi vin-
ter tiden vdi de Lande dageligen tilsiundede/ oc ans-
kom/ oc for Storm oc Woer icke raadelig befand-
tis vnder den Culf, met flaaden lenger at fortöffue/
Er den vdi Jesu Nassn den 18. Aprilis , en time vo
paa asten/ ganget til Seils / met en heel god vind
oc satte sin Raas til Caput bonæ spei, huor den at-

G

ter

ter met Guds hleip/ at dinne fortalte p[er]gumentet re-
solverit Gud gissue beholden Reyse.

Forne fragt stib er befaldt / paa 2. dags tid at
folge met floden / at en huer diß midler tid / kunde
Giore deris bressue ferdige / er saa vdi Jesu Næssin
hiemforloftuet / oc 3 Junio Lyckelig indkommen for
Krobenhaffen.

En

En Kort Beskrifuel- se om den Insel oc Keiserdomb Zeilon, oc samme Lands Leilighed.

En Insel Zeilon, vdi Ostindien Liggendis/
Raldis ast de Arabier Tenarizim oc Ternas-
seri, Betyder saa megit som Terra Delicias
rum eller Vellystens Land / Oc er samme Insel
halffredie hundrede Mile lang/ Et hundredre oc syv-
retiussue Mile bredt/oc 300. Mile vdi sin Omkreds.
Oc endog samme Insel sub zona torrida eller den
hedestie part aff verden er beliggendis / saa er der dog
alligenel saadan offuermaadig Tempereret oc sund
Luft / som ingen sieds vdi gandske Indien, Vaade
Sommer oc Vinter/ At Landet som er offuermaa-
dig Fructbar / Staar Gront oc gissuer sin Grode
oc Aßvert/ Vaade Sommer oc Vintern/ met Ur-
ter oc Blombster/ altid paa en Maneer, Oc Traær-
ne Idelig fulde aff Blombster oc Fruct / som er vdi
ald offuerfloodighed aff Pommeranzet/ Citroner,
Limoner, oc atskillige slags Kostelig Fruct/ aff man-
ge slags velsmagende Eble oc anden fruct / Deslige-
sie dyrebare Vare som er Palmetraer / Offuerfloodi-
ge Bomuld/ Atskillige Slaugs Specerie , Caneel-
barck/den Kosteligste oc bestie som Nogen sieds Vor-

er

er vdi gandste Ostiindien / Oc vdi saadan offuerflos-
dighed / At deraff er gandste store Skouffue paa
Landet / Item Mustatte Noder oc Blommer. Carta-
mome, Ingefer, Peber &c. Oc kand paa samme
Land Alleslangs Korn saaes oc Vore / Ligesom i
disse Lande / Olie oc Vin / naar det der Plandtis / som
mange forsøgt oc seet haffuer / saa oc drucket aff den
Vin der er voxet paa Landet / Vide Johannem Hu-
gonem Linstotten Part. 7. Historiae Indiae Orient.
Pag. 36.

Oc kunde Indvoernerne alleene aff Palme-
troer bekomme baade deris Fode aff Fructen (som
de falde Coquen) oc deris Drick aff Safften / saa
oc Tommer til Skibe / at Bygge aff traet / Aff Bla-
dene Segel paa Skibene / oc aff Barcken Tackel oc
Toug / Hulcken Barck de oc saa / saa subtil vide at
tilrede / at de den Bruge som Eraad til at sye Sei-
gel oc andet med / Saat mange Scribenter striffuer
at Paradis sammesieds skulle haffue verit / oc er end-
nu it megit høyt oc lysigt Berg kaldis Pico de A-
dam, eller Adams Berg / som skal vere det højestie
Berg vdi gandste Ostiindien / Huor de paa Landet
sker oc foruist holder oc troer Paradis at haffue ver-
it / vide Hug. Linstot. allegato loco.

Haffuer samme Land oc saa solff oc Guld Mi-
ner oc Bergverck / Hulcke dog Keiserne der paa
Landet hid indtil icke haffuer villet lade Bruge /
Mens

Mens holdet det for en synderlig Skatt / Til at be-
tuse deris Rigdom oc Herlighed med / Dog somme
Mene saadan Stat at Fordolgis der fore / At ingen
dennem stal krig paa fore / for samme Gulds oc solffs
begierligheds skyld. Herforuden oc saa Jern /
Suoffuel / Hor / oc en offuerfslodige Mengde aff E-
benholt.

Vdi denne for^m Insel ere oc atskillige slangs Edels-
stene / som er Rubiner (aff huilcke Georgius Spie-
gelberg paa den Reyse hand giorde paa Ostiindien
fra Anno 1601. til Ann. 1604. fik til foræring aff
Kongen aff Candi en saa Stor Rubin som en
Valdnod kand vere huilcken hand forte met sig til
Nederland / oc bleff achtet saa høypaa prijs at man-
den icke kunde æstimere eller Statte / vide Hugo.
Linstot part. 7. Hist. Indiae orient.) Hy aenter, Sa-
phirer, Chrisoliter, Topazer, Perler, oc Nogle
slangs steene som berommis aff en synderlig glande /
Kaldis Occhi di gatta eller Kattoyer / oc Crystall,
Aff huilcke saa et andre sieene forneffnde Insel syn-
derlig Rig skal vere / Besynderlig vdi det Kongerige
Candi, Dog det er forbodet der effter at soge eller
Grassue / Men naar forb^r Keiser naagre saadanne
Edelsieene begier tager hand der aff til sin modorffet /
oc icke widere / dog vdi den Stad Candi haffuer Kei-
seren en Sø ved sit Pallatz oc Slott liggedis / ved
huilcken atskillige Stromme indsalde ned aff bergen

ne naar Vandlob er oc der vdi saimes alle de Edels-
sciene som Vandet nedskoller aff Bergene / oc hols-
dis samme Soe for en Synderlig Skat/ dog findis
paa Landet ocaa saare mange aff alle slags Edels-
sciene behyderlig naar Vandlob oc Regnvaer er/
huileke Indvoerner ere forplighted Keiseren strax at
lesseure. Vide Hugonem à Linstot. in descrip. Vr-
bis Candi.

Sammeledis offuerfodige mengde aff Alles-
slaugs Wildtuerck aff hiorte / hind / Raadiur/
Wildsuin / Harer oc Canniner/oc saadane Duer/
Til met Ferske Fisk/Honning/dog de icke aeder Kiod
aff Oxen/ Rcer eller Boffeler/ Icke helder dricke de
nogen Vin/Elefanterne paa for Zeilon, offuergaar
alle andre Elefanter/ vdi gandste Indien / saa viit
mand veed aff at sige / Huileke de selge effter Maal/
lige som Klade eller andre Vaare / efftersom de ere
store hysye oc lange til / oc sigis formisi efftersom Hu-
go Linstott vidner / at de ere de storste oc fornemisie
vdi ald India, oc at de andre Ostindiske Inselers Ele-
fanter/ Naar de hender for disse at komme / sig met
en/synderlig ydmygheds Tegen imod dennem beteet/
lige som de disse aris beuising giore vilde. Item
alle slaugs Fule/Paa fugle/Hons/ Duer ic.

Indvaanerne paa Landet er offuermaade fin-
dige/Forsandige/oc Konfrige Folck/ vide aff Guld/
Sølv/Jern oc Ebenholz synderligt Konfrigt arbeis-
de at

de at forserdige / Dejugeise Dølle pibet saa mæget
Konfrige giort ere.

Deris Kos er Mesiendeels Melck/ Smor / Ost
oc Risengrym/ som der sammeledis er vdi stor offuer-
fodighed.

Deris Drick er Saft aff Palmetraer / deris
Klaededragt/Neden Beltte steddit aff Silketøj eller
Bonuld / offuen til gaar de Noigne / saa nar som
hoffuedit/ Huilcket de met it Thyndt oc Subtil vefuit
Klade betecker / haffuer oc saa Geheng vdi Druene
aff Edelsteene oc Guld / oc Guldbelter om Liffuit/
met Edelsteene besat.

Deris Huse oc Vaahninger ere Velbygte / oc
Quindsolekene vide vel at Raage Maden/ Thi det er
it Leckert Folk som icke er Utroligt Effterdi de Bes-
sidde saadant it Fructbar oc got Land.

Deris Religion belangende / ere nogle kaldis
Bramos, som paa deris viiss troes megit hellige for
andre at vere / aeder intet aff noget som Liff haffuer
hafft/oc tilbeder Vilde Duer/huileke de forst om da-
gen bekomme at see. Naar mand dennem atsporger/
Huorffaare de saadant giore? Sige de at Gud den-
nem saadant haffuer besalet/suare intet videre.

Men effterdi det er it Sansftmodigt Folk oc
ingenlunde Halsstarrige/saamand Sickerligen den-
nem tør sige huad dennem Mangeler oc Ilde anstaar.
De naar de offuerbeuising at deris Aflsguderf intet
duendis

duendis er/hulcken met sior superstition oc atskillige
aff dodes oc andre billeders tilbedelse aff demmen
excereris, saarer de Bestedeligen / at det er saa hoss
vennem Brugeligt. Oc sige end iblant selff/at deris
Affguder tienne til indtet. Er dersore god forlobning
at de til den Christelige troes bekendelse/Naest Guds
hielp kunde Beweigis. Vide Hugonem Linstotten
Part.7 Historiae Indiae orient. Pag.36. & sequentib.

Deris Eckestab belangende / maa en mand
haffue saa mange Husiruer. Hand kand formaa af
sode/oc giffetis Quindis personer / Naar de er 10.
Aar gammell/oc flesieparten tilforne:

De Brender de dode Legemmer / oc haffue icke
anden Begravfuelle.

Oc er in summa for^{me} Insel formedelst offuer-
maadige Fruetbarhed/Aff alle for^{me} slags vaare / oc
mengde aff Sickere oc gode Hauffner / ved Soes-
den/fram for alle andre Ostindiske Inseler, I synder-
lighed met ald huis til Menniskens ophold kand be-
hoffuis/Rigeligen aff Gud begaffuet/oc dersaare til
Kobbmands handel oc trafick megit bequemb oc
sienlig. Huo ydermere oc vitloftiger Beskrift-
uelse herom begierer/ Kand læse Johannem Hugo-
nem à Linstotten Part.7 Historiae Indiae Orient. De
Atlantem minorem Pag.646. Met flere som Vit-
loftiger derom Skrefsuit haffuer.

Kort

Kort beretning huor paa den Indianische Handel er Fun- derit oc Anstiftedt / ic.

1.

Or det Förste / Er effter den Fuld-
Gmact som den Zeloniske Gesandte Printzen
aff Mingomme, er met giffuen / sluttid et sicerkt for-
bund imellem / Kong: Manest: aff Danmark / oc
Keiseren aff Zelon. Liudendis iblant andet at in-
gen fremmed vdi hans Keiserdom skal handtere / v-
den aleniste den Daniske Nation, oc deris medføl-
gere/oc de myde alle de kostelige ware/ specerie Edels-
gesteen/oc hund ellers for profit der falde kand.

2.

Gesandten Printzen aff Mingomme, skal icke
begiffue sig fra stibet / huercken met konne el-
ler Barn / Men haffte for huis loffe som
giort er/ til saa lenge Keiseren Indsorer saa meget
Guld oc Cle no die til Underpant / som Kobbmen-
den kand forweisse paa forbemelte gevinst/ hulcket
forbemelte Underpant skal igien lessueris naar loff-
tid er fuldkommitt om de 3 penge for en.

D

3. Sta

Skal de Danske Ingen Told eller Tribut gisſe
Sue for nogen Ind eller Vdforsel oc endog at
Kongen til Bantam tager 60. oc 80. aff Cento,
skal de Danske dog der for vere fri.

4.

En Keiseren Forplichted / at forſtaſſe Compa-
niet alle Kiobmands vare bedre kiob end de an-
den ſicds betalis/saa at giellede til Bantam , en
ſeck peber 8.Realer, ſkal Keiferen det leſſuere for 6. oc
ſaa vdi andet eftter Advenant.

5.

En Keiferen Forplichted at Besordre Compa-
niet til videre handel hoff andre Indianſte.
Konger oc Herrer / ſom hand ſtaar met vdi
forbund/ oc hans Landslenighed for allehaande fo-
ſtighed icke kand misie eller Omboere.

6.

Skal det Danſte Companie haſſue frihed vdi
Keiferens Lande met huer mand at handle/
kiobe oc ſelge ſom fri handel tilſiedis.

7.

Companied Er 12. Aar privaligeret ad ingen aff
diffe Riger ellers ſkal Seigle til Ostindien/eller
paa nogen platz Omfring / Capo de Bona
Speransza.

8. Diffe

Diffe Skib ere her vdi Riget for den forſte
Reife aldelis Tholdfri.

9.

Fre vdualdt oc Beedigide / handelen at forte-
ſtaa 14. Forualtere oc er viſſe oe Rigtige Arti-
cler for fattede oc aff hans Kong: Mahest.
Conſirmerede, huor eftter den ſkal Reguleris baar-
de her oc vdi Indien met Skiben at vdredet/ met det
gandſte Kiobmandskab at driffue / oc Geuinf til
Companied at vddeleſaa at ſaadan Rigtighed oc
opſun ſkal Brugis det ingen land ſkee forfort.

10.

Ngen ſkal her eftter Tilsiedis atkomme vdi
Handelen ſom icke er deelhaftig vdi den forſte
Vdredning.

11.

Andelen Er Forſehet met gode ſacie / velbergs-
hiede Skib/ oc beſynderlig erfaren Folck / ſom
mange Aar haſſuer handlid vdi Indien, oc vi-
de leilighed paa alle de ſteder/ſom fordeel er at giore/
ſaa tienlig ladning om Gud Skibene naadeligen
fra ſkade bewar / icke ſkal ſeile / Dog det fornembſt
Folck ſom ſkal brugis paa Skibene Ere Indſode
Danſte.